Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на правосъдието	**Нормативен акт:** Закон за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Мария Георгиева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието Диана Боева, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието Даниела Белчина, държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“ на Министерство на правосъдието	**Телефон и ел. поща:** Maria_Georgieva@justice.government.bg 02/9237 440 Diana.Boeva@justice.government.bg 02/ 9237 338 dany@justice.government.bg 02/ 9237 311

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1: Съществуват допълнителни възможности, които понастоящем не се използват, за оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

Проблем 2: Не съществува нормативно регламентирана изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Налице е противоречива практика на Върховния административен съд по тълкуването на разпоредбите и по - специално по въпроса : „Отмяната на административния акт от органа, който го е издал, в хода на съдебното му оспорване, съставлява ли оттегляне на акта по смисъла на чл.156 и чл. 59, т. 3 АПК и води ли до последваща недопустимост на оспорването?“.

Противоречивата съдебна практика е по дела, образувани по жалби против въведени от министъра на здравеопазването противоепидемични мерки по чл. 63 от Закона за здравето, първоначално пред Върховния административен съд, а след изменението с ДВ бр. 44 от 14.05. 2020 г. пред съответния административен съд. Преди първото по делото заседание министърът отменя оспорената заповед, като или издава нова на нейно място или не. Според първото становище в практиката делото подлежи на прекратяване, защото актът е оттеглен и жалбоподателят няма правен интерес, а според второто становище оттегляне на административния акт с последиците по чл. 159, т. 3 АПК е не всяка негова отмяна от издалия го орган, а само тази, която заличава с обратна сила разпоредените с акта права и задължения. Правният интерес за оспорващия не е

изключен и по аргумент от разпоредбите на чл. 204, ал.1 и 3 АПК, съгласно които процесуална предпоставка за предявяване на иска за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт, е предварителната му отмяна по съдебен ред, а само когато вредите са причинени от нищожен или оттеглен административен акт, незаконосъобразността на акта се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение.

Противоречивата практика има важни практически последици: според първото становище делото подлежи на прекратяване, според второто – то продължава; според първото становище се обръща доказателствената тежест във вреда на оспорващия, който ще следва да доказва преюдициално незаконосъобразността на оттегления акт, за да получи обезщетение на евентуално причинените му от действието на акта вреди. С прекратяването на производството по оспорване на административния акт се осуетява прекият контрол, но се открива косвеният съдебен контрол за законосъобразност на отменения административен акт с реален риск от различен резултат при тази преценка от различни съдебни състави.

В контекста на главно производство, образувано по иск за обезщетение за вреди пред Административен съд София-град (АССГ), причинени от окончателно съдебно решение на касационна съдебна инстанция (ВАС, петчленен състав), с което след отмяна на оспорен подзаконов нормативен акт от първоинстанционния административен съд, ВАС, петчленен състав, обезсилва първоинстанционното решение поради отмяна на административния акт от неговия издател след постановяване на първоинстанционното решение, е постановено Решение на Съда на ЕС (СЕС) от 24 ноември 2022г. по дело C-289/21. IG, ECLI:EU:C:2022:920.
СЕС преформулира първите два въпроса на запитващия АССГ, както следва : „..дали член 47 от Хартата, както и принципите на равностойност и ефективност трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат процесуално правило на държава членка, съгласно което - когато национална правна разпоредба, оспорена с жалба за отмяна по съдебен ред, тъй като противоречи на правото на Съюза, бъде отменена с последваща норма и поради това престане да поражда последици занапред - се приема, че е отпаднал предметът на оспорване и следователно липсва основание за произнасяне.“

СЕС постанови, че в този случай няма основание да се приеме, че е нарушен принципът на равностойност, а по отношение на принципа на ефективност следва се има предвид следното:

В т. 42, 43, 44 и 45 от една страна и т. 46 и следващи от друга, в мотивите на посоченото решение се прави разграничение между две хипотези, при които се дава различен отговор на поставения въпрос за тълкуване на чл. 47 от Хартата на основните права в ЕС.

В т. 42 се прави уточнение, че докато отмяната на подзаконова нормативна разпоредба с последваща норма поражда действие само за в бъдеще (ex nunc), поради което тя не поставя под въпрос настъпването на правните последици на отменената по този начин разпоредба за съществуващите положения, отмяната на национална разпоредба по съдебен ред има обратно действие (ex tunc) - по принцип от датата на нейното приемане, - така че породените от нея последици за съществуващи положения отпадат, считано от същата дата. Това уточнение не държи сметка за разпоредбата на чл.195, ал.1 и 2 АПК, съгласно които подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизането в сила на съдебното решение, а правните последици, възникнали от подзаконов нормативен акт, който е обявен за нищожен или е отменен като унищожаем, се уреждат служебно от компетентния орган в срок не по-дълъг от три месеца от влизането в сила на съдебното решение.

След това уточнение Съдът отбелязва, че не е изключено отмяната с последваща норма - в хода на производството - на национална разпоредба, оспорена от жалбоподателя по съдебен ред, да породи спрямо него - с оглед на специфичното му положение - същите правни последици като исканата от него отмяна по съдебен ред. Такъв ще бъде по-специално случаят, ако с жалбата си за

отмяна този жалбоподател цели единствено оспорваната разпоредба да не поражда занапред правни последици, които той счита за неблагоприятни, като евентуалните последици, вече породени от същата разпоредба, не го засягат. В този случай според СЕС не може да се приеме, че принципът на ефективност не допуска национална правна уредба, която предвижда юрисдикцията, сезирана с жалба срещу отменената с последваща норма разпоредба, да реши, че липсва основание за произнасяне, тъй като тази жалба е станала безпредметна. Според СЕС в този случай би било прекомерно да се изисква от компетентната национална юрисдикция да се произнесе по съществото на спора, при положение че поради отмяната с последваща норма на оспорваната разпоредба жалбоподателят вече е постигнал търсения с подаването на жалбата резултат (т. 43-45 от мотивите на решението).

Обратно, в хипотезата, че оспорващият иска да постигне заличаване на правните последици на отменената разпоредба, отмяната по съдебен ред на противоречащата на директива национална разпоредба би довела и до отстраняването с обратно действие на породените от тази разпоредба правни последици, което този правен субект вероятно ще предпочете пред евентуалното обезщетение от страна на съответната държава членка за вредите, претърпени заради тези правни последици (т. 50). С тези мотиви СЕС постановява тълкувателния си отговор, както следва:

Принципът на ефективност, закрепен в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска процесуално правило на държава членка, съгласно което — когато национална правна разпоредба, оспорена с жалба за отмяна по съдебен ред, тъй като противоречи на правото на Съюза, бъде отменена с последваща норма и поради това престане да поражда последици занапред — се приема, че е отпаднал предметът на оспорване и следователно липсва основание за произнасяне, без преди това страните да са имали възможност да изтъкнат евентуалния си интерес от продължаване на производството и без такъв интерес да е бил взет предвид.

Главният извод от задължителното за нас решение на СЕС е, че макар признатият в правото на Съюза принцип на ефективна съдебна защита да не може във всички случаи да е пречка да се счита, че е отпаднал предметът на жалба за отмяна на национална разпоредба, за която се твърди, че противоречи на правото на Съюза, защото оспорваната разпоредба е отменена с последваща норма, този принцип все пак не допуска прекратяването на производството на такова основание, без преди това страните да са имали възможност да изтъкнат евентуалния си интерес от продължаване на производството и следователно без такъв интерес да е бил взет предвид в решението.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. **Проблем 1:** Идентифицираният проблем не може да се реши в рамките на действащите правни норми, нито чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане само на нови технологични възможности, тъй като процесуалните правила са нормативно регламентирани.

Проблем 2: Идентифицираният проблем не може да се реши в рамките на действащите правни норми, нито чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като процесуалните правила са нормативно регламентирани..

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. **Проблем 1:** Действащата нормативна рамка не позволява решаването на проблема, защото е необходима промяна в процесуалните правила, регламентирани в АПК.

Проблем 2: Действащата нормативна рамка не позволява решаването на проблема, защото е необходима промяна в процесуалните правила, регламентирани в АПК.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. **Проблем 1:** Няма задължителните действия, произтичащи от актове от правото на ЕС или от нормативни актове от по-висока степен, като транспониране на директиви или осигуряване на мерки по приложението на регламенти на ЕС.

Проблем 2: Решение на Съда на ЕС (СЕС) от 24 ноември 2022г. по дело C-289/21. IG, ECLI:EU:C:2022:920.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. **Проблем 1:** Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката.

Проблем 2: Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1: Оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

Цел 2: Нормативно регламентиране на изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

По проблем 1:

1. Министърът на правосъдието – като орган на изпълнителната власт с конституционно възложени функции по отношение на съдебната власт и особено във връзка с подготовката на изменения в законодателството и стратегически документи за съдебната реформа;

2. Органите на съдебната власт;

3. Омбудсманът;

4. Административните органи;

5. Органите на местното самоуправление и местната администрация;

6. Лицата, осъществяващи публични функции;

7. Организациите, предоставящи обществени услуги;

8. Адвокатите, участници в производствата;

9. Юридически и физически лица, участници в производствата.

По проблем 2:

1. Министърът на правосъдието – като орган на изпълнителната власт с конституционно възложени функции по отношение на съдебната власт и особено във връзка с подготовката на изменения в законодателството и стратегически документи за съдебната реформа;

2. Върховният административен съд;

3. Административните съдилища;

4. Адвокатите, участници в производствата;

5. Гражданите и бизнеса – за които се създават гаранции за спазване на правото на защита, правото на справедлив процес, по-ефективна защита на правата;

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем.

При такъв вариант констатираният проблем ще продължи да съществува. Ще продължат да не се използват допълнителните възможности за оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие ще продължат да не се използват допълнителните възможности за оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: „Нормативни промени в Административнопроцесуалния кодекс, чрез които да бъдат използват допълнителните възможности за оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

Описание: Приложението на електронния документ и електронния подпис в работата на административните органи и на органите на съдебната власт обуславя необходимостта от изменения в АПК, по-специално в дял втори „Производства пред административните органи“.
Определен е кръгът на лицата, задължени да отправят искане до администрацията в електронна форма. За целта е създадена нова разпоредба на чл. 29а, съгласно която административните органи, органите на съдебната власт, омбудсманът, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата, подават искането си по електронен път, спазвайки изискванията на Закона за електронното управление.
Регламентирана е възможността заявленията за издаване на индивидуални административни актове по електронен път да се извършва 24 часа в денонощието, което допълнително способства за подобряване на достъпа до правосъдие.
Административните органи, омбудсманът, органите на съдебната власт, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, организациите и адвокатите, участници в производствата, задължително посочват електронен адрес в производствата пред административен орган и в производствата пред съд за призоваване и получаване на документи и съобщения. В случаи на техническа неизправност или технологична невъзможност, съдът или страната, извършваща действието в електронна форма, след уведомяване за пречката, може да ползва хартиен носител, като по този начин е предвидена възможност за преодоляване на положения, в които е невъзможно използване на възприетия вече общ принцип за подаване или уведомяване по електронен път.
Предвидена е и възможност за служебно създаване на електронен адрес в определени хипотези за юридически лица, което се очаква да спомогне за разрешаването на проблема с уведомяването им, който датира отдавна. С тази разпоредба се цели от една страна да се гарантира в по-голяма степен възможността за участие на тези лица в административното производство, а от друга да се ускори самият процес, чрез намаляване на възможностите за неговото забавяне или саботиране.
За всеки административен орган е предвидено задължение да поддържа електронна преписка в случаите на постъпило искане за издаване на индивидуален административен акт, независимо дали искането е на хартиен носител или по електронен път - от друг административен орган, организация, омбудсман или адвокат. Административният орган е длъжен да предоставя всички доказателства и придружителни писма като електронен документ, включително списък на страните в производството, както и описание на документите в преписката по реда на постъпването им.
Законопроектът дава легални дефиниции на понятията „електронна преписка“ и „електронна препоръчана поща“.
Предлаганите промени отчитат обстоятелството, че най-съществения набор от документи в съдебната фаза на административното производство постъпва от производството пред административния орган, приключило с издаването на обжалвания административен акт. Това означава, че административните органи трябва да обезпечават предоставянето на услуги в електронна форма, като осъществяват производствата по издаване на индивидуални административни актове не на хартия, а на електронен носител.
Едновременно с това администрацията трябва да осигури най-малко същото ниво на сигурност за реализацията на процесуалните права на гражданите и юридическите лица, което е постигнато към настоящия момент със съществуващите правила за обмен на информация и документи на хартиен носител.
Законопроектът въвежда промени и в частта от АПК, регламентираща производствата пред съд. Предвидено е, че в съдебните заседания страните могат да извършват процесуалните си действия устно или в писмена форма, както и в електронна форма чрез Единния портал за електронно правосъдие или чрез електронна препоръчана поща (чл. 142б).
Електронните изявления до съда ще следва да бъдат подписвани с електронен подпис. За тези страни, които желаят възпроизвеждането на доказателствата и на преписката да бъдат на хартия, съдът ги възпроизвежда заедно с приложенията в необходимия брой преписи на хартиен носител.

За възпроизвеждането страната, извършила действието в електронна форма, заплаща предварително такса като за фотокопие, определена с тарифа на Министерския съвет.
Предвидено е, че когато решението се изготвя в електронна форма, то се подписва с квалифициран електронен подпис и се регистрира в информационната система на съда.
Чрез създадената нова разпоредба на чл. 142в законово е регламентирана възможността за извършване на процесуални действия чрез видеоконференция.
По съображения за сигурност или други важни причини съдът служебно може да постанови разглеждане на делото или извършване на отделни процесуални действия чрез видеоконференция.
Предлаганите промени относно извършването на процесуални действия чрез видеоконференцията (като правен способ) съответства на нормативното и водещо изискване за лично и непосредствено участие на страните в производството.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще бъде решен констатираният проблем и ще бъде постигната заложената цел.

От една страна въвеждането на изискването административните органи да създават и обработват преписките изцяло в цифров вид ще намали административната тежест и ще съдейства за подобряване на административното обслужване за гражданите и бизнеса.

От друга страна, при обжалване пред съда, създаването и поддържането на електронни дела ще осигури бърз достъп (по всяко време и от всяко място) на страните до електронната преписка, приложена по делото.

В резултат на предложените промени ще се постигне максимална степен на прозрачност на съдебната система при осъществяване на функциите ѝ. Всяка страна ще може да проследи движението на нейната преписка и дело, както и да установи, къде се забавя и поради каква причина.

Тази възможност за проследяване ще рефлектира и върху нови възможности и методи за обществен контрол върху работата на администрацията, административните съдилища и Върховния административен съд.

Залегналата в проекта на ЗИД на АПК промяна, засягаща електронната комуникация със страните в производството, ще съдейства за съществено съкращаване на срока за произнасяне на администрацията по постъпилите искания.

Въвеждането на възможността да се осъществяват съдебни заседания чрез видеоконференция ще позволи на хората с увреждания да участват пълноценно в съдебните заседания, както и ще съдейства за разрешаването на проблема с липсата на достатъчно съдебни зали.

Отлагането на съдебни заседания поради невъзможност или ангажираност на страните да се явят ще бъде сведено до минимум, като ще се даде възможност на процесуалния представител на страната, при това без да пътува до друго населено място, да осигури дължимата процесуална защита на правата на своя доверител.

Провеждането на съдебни заседания чрез видеоконференция ще насърчи гражданския оборот и ще внесе по-голяма прозрачност за гражданите и юридическите лица.

Не на последно място, предлаганите промени в областта на дигитализацията в административното правосъдието съответстват и на „зелените политики“, които ЕС провежда и заявява, че възнамерява да провежда в следващите години в стремежа си за увеличаване на устойчивостта спрямо изменението на климата до 2050 г.

Въвеждането на безхартиено административно правосъдие ще минимизира риска от загуба на документи и на представени доказателства, както и ще опрости процеса по архивиране на дела и данни и ще съдейства за отпадане необходимостта от съхраняване на значителни хартиени масиви, облекчавайки и без това ограничения сграден фонд на съдилищата.

От икономическа гледна точка промените ще съдействат и за спестяването на средства и време за пътуване на хора с оглед необходимостта от физическото им присъствие в съдебните зали или за подаване на документи и извършването на справки в помещенията на органите на съдебната власт.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма идентифицирани негативни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Не се предвижда въвеждането на регулаторни режими или въздействие върху държавния бюджет.

Въздействия върху малките и средните предприятия: В случай че посочените предприятия са страни в съдебни производства, за тях ще се прилагат същите правила, както и за останалите участници в процеса. Доколкото въздействието от прилагането на предложената нормативна уреда върху страните в съответните производства се очаква да бъде като цяло положително, МСП – страни в гражданския процес, също ще изпитат описаните положителни въздействия.

Административна тежест: Намаляването на административната тежест за физическите и юридическите лица е обусловено от възможността да се използват новите технологии при осъществяване на процесуалните действия на страните, което не изисква реалното им физическо присъствие в съдебните учреждения. По този начин се улеснява достъпът да правосъдие на физическите и юридическите лица. Въвеждането на изискването административните органи да създават и обработват преписките изцяло в цифров вид ще намали административната тежест и ще съдейства за подобряване на административното обслужване за гражданите и бизнеса.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3: „Ненормативна намеса‘‘:

Описание: Този вариант предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез обучения, изготвяне на указания или насоки. Този вариант не може да преодолее посоченият проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие няма да бъдат създадени ще продължат да не се използват допълнителните възможности за оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 2:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия, които пряко да адресират дефинираният проблем.

При такъв вариант констатираният проблем ще продължи да съществува. Няма да съществува нормативно регламентирана изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие ще продължи да съществува противоречивата съдебна практика и няма да бъде съобразено Решение на Съда на ЕС (СЕС) от 24 ноември 2022г. по дело C-289/21. IG, ECLI:EU:C:2022:920, което е задължително за България.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: Нормативни промени в Административнопроцесуалния кодекс, с които да бъде нормативно регламентирана изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Описание: Предлага се изменение в производството по оспорване на общи административни актове, като при доказване на правен интерес от оспорването (във връзка с правните последици от действието на акта до отмяната му) и след отмяната на общия акт в процеса по оспорването му, делото да продължи, като съдът осъществи контрол за законосъобразност, при което може да обяви нищожността, да установи незаконосъобразността на акта изцяло или отчасти, или да отхвърли оспорването (нов чл. 182б). Извън последната хипотеза се предлага решението да има

действие по отношение на всички (изменение в чл.183). В тази хипотеза, жалбоподателят може и да претендира вреди, съгласно предложеното допълнение на чл. 204, ал. 1.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант ще бъде решен констатираният проблем и ще бъде постигната заложената цел.

Ще бъде нормативно регламентирана изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Основните ползи от приемането на законопроекта са свързвани с гарантиране на правата на гражданите и юридическите лица от действията на административните органи, свързани с отмяна на общи или нормативни административни актове чрез възможността да претендират вредите, които са претърпели от действието на тези актове.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Няма идентифицирани негативни въздействия.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия: Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Не се предвижда въвеждането на регулаторни режими или въздействие върху държавния бюджет.

Въздействия върху малките и средните предприятия: В случай че посочените предприятия са страни в съдебни производства, за тях ще се прилагат същите правила, както и за останалите участници в процеса. Доколкото въздействието от прилагането на предложената нормативна уреда върху страните в съответните производства се очаква да бъде като цяло положително, МСП – страни в гражданския процес, също ще изпитат описаните положителни въздействия.

Административна тежест: При този вариант административната тежест не се променя.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3: „Ненормативна намеса“:

Описание: Този вариант предполага разрешаване на идентифицирания проблем чрез обучения, изготвяне на указания или насоки. Този вариант не може да преодолее посоченият проблем.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

С приемането на този вариант за действие ще продължи да съществува противоречивата съдебна практика и няма да бъде съобразено Решение на Съда на ЕС (СЕС) от 24 ноември 2022г. по дело C-289/21. IG, ECLI:EU:C:2022:920, което е задължително за България.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не се отчитат.

Административна тежест:

При този вариант административната тежест не се променя.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

---

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 и 2:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**	**Вариант 3**
Ефективност	**Цел 1:** Оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Нормативно регламентиране на изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.	ниска	висока	ниска
Ефикасност	**Цел 1:** Оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Нормативно регламентиране на изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.	ниска	висока	ниска

Съгласуваност	**Цел 1:** Оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.	ниска	висока	ниска
	Цел 2: Нормативно регламентиране на изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.	ниска	висока	ниска

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

При реализирането на първия и третия вариант не се постигат поставените цели. Осъществяването на втория вариант „при действие“ позволява в максимална степен да се изпълни поставената цел.

Изпълнението на втория сценарий позволява постигането на максимална публична прозрачност, обществен контрол, ефективност, ефикасност и съгласуваност.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2: Оптимизиране на работата и ефективността на административните органи и съдебната система в процеса на въвеждане на дигитализацията в административното правосъдие.

По проблем 2: Вариант 2: Нормативно регламентиране на изрична възможност на страните да могат да искат продължаване на делото при отмяна на общ административен или подзаконов нормативен акт при обосноваване на правен интерес от това, за да могат да установят незаконосъобразността на акта, което да бъде и предпоставка за допустимост на евентуален иск по ЗОДОВ.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

Намаляването на административната тежест за физическите и юридическите лица е обусловено от възможността да се използват новите технологии при осъществяване на процесуалните действия на страните, което не изисква реалното им физическо присъствие в съдебните учреждения. По този начин се улеснява достъпът да правосъдие на физическите и юридическите лица. Въвеждането на изискването административните органи да създават и обработват преписките изцяло в цифров вид ще намали административната тежест и ще съдейства за подобряване на административното обслужване за гражданите и бизнеса.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване или промяна на съществуващи регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване или промяна на съществуващи регистри. В проекта не се съдържат разпоредби, касаещи воденето и поддържането на регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

◉ Актът засяга пряко МСП

○ Актът не засяга МСП

В случай че посочените предприятия са страни в съдебни производства, за тях ще се прилагат същите правила, както и за останалите участници в процеса. Доколкото въздействието от

прилагането на предложената нормативна уреда върху страните в съответните производства се очаква да бъде като цяло положително, МСП – страни в гражданския процес, също ще изпитат описаните положителни въздействия.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът ще се публикува на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации за срок от 30 дни, съгласно изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Решение на Съда на ЕС (СЕС) от 24 ноември 2022г. по дело C-289/21. IG, ECLI:EU:C:2022:920.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: д-р Любомир Талев – директор на дирекция „Съвет по законодателство‘‘

Дата: 04.04.2024 г.

Подпис:

4.4.2024 г.

X

д-р Любомир Талев
директор на дирекция С3
Signed by: Aleksandar Hristov Stefanov